

ת"פ 4545/03/16 - מדינת ישראל נגד יצחק יחיא

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 4545-03-16 מדינת ישראל נ' יחיא

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י עו"ד שמרית וולף

המאשימה

נגד

יצחק יחיא ע"י עו"ד יהודה שושן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בארבע עבירות של גניבה בידי מורשה. ואלו עובדות כתב האישום:

הנאשם עבד כראש צוות בחברת "ברניקס", העוסקת בבלדרות מאובטחת (להלן: **החברה**). במסגרת עבודתו היה הנאשם אחראי על איסוף כספי תרומות מקופות צדקה בכותל המערבי ובבית העלמין בגבעת שמואל. בארבעה מקרים שונים בשנים 2014-2015, הגיע הנאשם יחד עם עובד נוסף של החברה על מנת לאסוף את כספי התרומות, אך גנב את הכסף במקום להעבירו ליעדו. סך הכל גנב הנאשם סכום כולל של 109,500 ש"ח ו- 11,000 דולר.

הודאת הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון, אשר כלל תיקונים בכתב האישום המקורי אשר הוגש נגד הנאשם. בין הצדדים הוסכם, כי המאשימה תעתור לעונש של שנת מאסר בפועל ואילו ב"כ הנאשם יהיה חופשי בטיעונו. עוד הוסכם כי מתוך סכומי כסף אשר נתפסו אצל הנאשם יחולטו 109,500 ש"ח וכן 11,000 דולר ויוחזרו לחברה וסכום נוסף של 20,000 ש"ח ישמש לפיצוי החברה.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה שמה דגש על חומרת מעשיו של הנאשם, אשר ניצל את האמון אשר ניתן בו במסגרת עבודתו. בטיעונו התייחסה לכך שהנאשם גרם למעסיקתו נזק ישיר, של סכום הגניבה ורן נזק עקיף, בשל הפגיעה בשמה הטוב של החברה. לאור אלה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין שנה לשנתיים מאסר וקנס הנע בין 150,000-600,000 ש"ח ולהטיל על הנאשם שנה מאסר בפועל וכן קנס בסך 200,000 ש"ח.

ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר נקלע למצב כלכלי קשה וניסה לתמוך בילדיו ונכדותיו. עוד הפנה למצבו הרפואי של הנאשם הסובל מחרדות וקשיי שינה מאז פתיחת ההליכים הפליליים נגדו וכן למצבו הרפואי של אשתו ואביו (והוגשו על כך מסמכים). כמו כן הדגיש ב"כ הנאשם כי כל הכסף שנגנב הוחזר ובנוסף לכך המתלוננת פוצתה. אשר על כן ביקש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין של"צ לבין עשרה חודשי מאסר בפועל

ובתוך המתחם למקמו בתחתית מתחם העונש ההולם ואף לחרוג לקולה מן המתחם. לעניין הקנס ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ולא להכביד עליו.

שני הצדדים הגישו פסיקה לתמיכה בטיעוניהם.

חברת הברינקס, המתלוננת, הגישה הצהרת נפגע עבירה. בהצהרה פירט מר גיא אורון, מנהל הבטחון בחברה, את הנזקים שנגרמו לחברה כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשם. בין הנזקים אשר פורטו בהצהרה, מעבר לסכום הכסף שגנב הנאשם, היו זמן עבודה שהושקע בטיפול במקרה וכן הוצאות על חוקרים ועורכי דין ופגיעה במוניטין של החברה.

הנאשם ביקש לנצל את זכות המילה האחרונה. בדבריו לפני הביע צער עמוק וחרטה על מעשיו, הדגיש כי מצבו הכלכלי קשה וביקש להימנע מהטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

מתחם העונש ההולם

חומרת מעשיו של הנאשם ברורה. הנאשם ניצל את תפקידו כראש צוות בחברה העוסקת בהעברת כספים בצורה מאובטחת וגנב בארבע הזדמנויות שונות סכום כולל של כ-150,000 ש"ח, תוך שהוא מנצל את הידע שרכש לצורך ביצוע תפקידו. מעובדות כתב האישום עולה, כי הגניבה בוצעה באופן מתוחכם יחסית, תוך החלפת אזיקונים ממוספרים ("פלומבות") המשמשים לאבטחת הכסף אותו אמור היה הנאשם להעביר.

במעשיו ניצל הנאשם את האמון אשר ניתן בו על ידי מעסיקיו וכן פגע בלקוחות החברה אשר סברו כי רכושם נמצא בידיים נאמנות. במיוחד דברים אמורים כאשר מדובר בעובד בכיר, אשר תפקידו הוא לשמור על הכסף מפני גניבות, וניתן בו אמון מיוחד.

פסיקה עקבית של כל הערכאות מתייחסת לחומרה היתרה שבעבירות שבין מעסיק לעובד, המתאפיינות בהפרת האמון שהוא הבסיס ליחסי העבודה. לעניין חומרתה של עבירת הגניבה בידי מורשה ראה דברי כב' השופט גולדברג בע"פ 6350/93 מדינת ישראל נ' אריה גולדין:

"לצד "עבירת היסוד" של גניבה, הקבועה בסעיף 384, קובעים סעיפים 390-393 לחוק העונשין מצבים מיוחדים של גניבה, שייחודם נובע מזהות הגנב ומן המעמד המיוחד שהוא זוכה לו מבעל הנכס. בעבירות אלה נוספת לפגיעה בזכות החזקה של בעל הנכס גם הפרה של חובת נאמנות שחב הגנב, מכוח מעמדו, לבעליו (ובעניין זה ראה מאמרו של ד"ר ד' ביין, "עבירות של הפרת אימון הקשורות בגניבה" הפרקליט לב (תשל"ח-ל"ט) 346)."

ר' גם ע"פ 4430/13 נתנאל שרון נ' מדינת ישראל:

"בשים לב למגמת הענישה המחמירה שעולה מפסיקתו של בית משפט זה בעשור האחרון בכל הנוגע לעבריינות כלכלית [ראו עניין טופז בעמ' 250-251]; ע"פ 4666/12 גורבץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנוב' (8.11.2012)]; עניין עדן בפסקאות 22-23]. לא אחזור כאן על הדברים שנאמרו בפסקי הדין האמורים לעיל בנוגע לחומרתן של העבירות הכלכליות ולהשלכותיהן הקשות על המשק והחברה. בל נטעה באופיין "הלבן והנקי" של העבירות הכלכליות; מדובר בעבירות מתוחכמות וקשות לגילוי, אשר מבוצעות לרוב על ידי עבריינים בעלי מעמד והשכלה שעושים שימוש בכספיהם של אחרים, תוך ניצול כוחם ומעמדם ותוך הפרת חובות הנאמנות. לעיתים קרובות נותרות עבירות

אלה סמויות מהעין במשך שנים רבות, וכשהן מתגלות, מתבררים גם הנזקים החמורים הנובעים מהן, אשר הינם בדרך כלל חמורים פי כמה וכמה מהנזקים שנגרמים כתוצאה מעבירות רכוש "רגילות". לא בכדי קבע בית משפט זה בשנים האחרונות שהגיעה העת להעלות את רף הענישה בעבירות כלכליות, לרבות הטלת עונשי מאסר בפועל במקרים המתאימים."

וכן עפ"ג (חי') 40674-04-13 מדינת ישראל נ' גבריא אלכסנדר קטש:

"אין חולק על החומרה היתירה אשר בגניבה ממעביד. מעבר לנזק הכלכלי שגורמת גניבה "רגילה", לגניבה ממעביד מאפיינים המשווים לה משנה חומרה. זאת - בשל ההפרה הבוטה שיש בכך, של האמון שנותן המעביד בעובדו. לכך מצטרפים גורמים מחמירים נוספים - קלות הביצוע של גניבה כזו, שהרי לעובד גישה קלה לרכושו של המעביד והעובדה שפעמים רבות לא ניתן לגלות את הגניבה, או את היקפה, המחייבים להחמיר עם מבצעי עבירה כזו. בנוסף, מעשים כגון אלה משפיעים לרעה, לא רק על יחסו של המעביד לעובד שגנב, אלא על יחסו של המעביד גם לעובדיו האחרים, שלא חטאו, בשל חששו שמא גם אחרים ביצעו, או יבצעו בעתיד, מעשים דומים לכך, ומכאן קצרה הדרך להשפעת מעשים כגון אלה על יחסי עבודה בכלל, בין היתר בפגיעה בתחושת הביטחון של עובדים ומעבידים וביחסי האמון ביניהם...מכל מקום, נראה שבתוצאות הקשות, הצפויות לעובד הנתפס בגניבה ממעבידו, אין די כדי להרתיע והמקרה דנן מוכיח. נראה איפוא, שלא בכדי נקבע, כי מדיניות הענישה בעבירות אלה ראוי שתכלול רכיב של מאסר בפועל ודומה שגם עיקרון ההלימה מחייב כך וזאת - לאור החומרה היתרה שבעבירה, קלות וזמינות הביצוע וההפרה החמורה של האמון הגלומה בה."

ר' גם רע"פ 1096/09 דוד מילשטיין נ' מדינת ישראל ות"פ 6255-11-12 מדינת ישראל נ' משה צבאג.

בקביעת מתחם העונש יש להביא בחשבון, לצד חומרת העבירות, את ריבוי המקרים, התחכום שבאופן ביצוע העבירה וסכומי הכסף אשר נגנבו. עוד אביא בחשבון כי המעשים נעשו לאורך תקופה של כשנתיים, דבר המלמד כי אין מדובר במעידה קצרת מועד. לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין עשרה חודשים ועד שנתיים.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות

הנאשם כבן 65, נשוי ואב לארבעה. אין לחובתו הרשעות קודמות.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם מצוי במשבר נפשי, חרדות וקשיי שינה וכי גם אביו ואשתו אינם בקו הבריאות. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם לקח אחריות מלאה למעשים שביצע והביע חרטה עמוקה על התנהלותו עוברת החוק. מהתסקיר עולה כי ההליך המשפטי טלטל את חייו של הנאשם וכי הוא שילם מחירים למעשיו וכעת מביע נכונות לשילוב במסגרת טיפולית בשירות.

ביחס להמלצה, שירות המבחן ציין כי התלבט בשל חומרת העבירות וריבוי. עם זאת, לאור חרטתו הכנה של הנאשם ורצונו להשתלב בטיפול, שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת מאסר בפועל וכענישה מוחשית המליץ להטיל עליו מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות לצד צו מבחן. כמו כן שירות המבחן המליץ להימנע מהטלת קנס בשל מצבו הכלכלי של הנאשם.

במסגרת הטיעונים לעונש הוגשו מסמכים רפואיים ביחס למצבם הרפואי של הנאשם, אשתו ואביו (ולא אפרט מעבר לכך, על מנת שלא לפגוע בפרטיותם של הנאשם ובני משפחתו, אך הדברים קיבלו את ביטויים גם בתסקיר שירות המבחן). בנוסף לאלה, הוגשו מסמכים מהם עולה, כי הנאשם הושעה מעבודתו לפני כשנתיים וחצי וכי חשבונו עוקל.

בנוסף לאלה, הוגשו שני מכתבי הערכה שקיבל הנאשם. האחד מטעם הנהלת בית הכנסת "עמדי אריאל", בו משמש הנאשם גבאי בית הכנסת ואחראי על ניהולו השוטף. במכתב מתואר כי הנאשם משקיע רבות במסירות ובאדיבות למען בית הכנסת ולמען ציבור המתפללים. המכתב השני, הינו מכתב הערכה מגן החיות התנ"כי על התנדבותו של הנאשם בגן מספר פעמים בשבוע.

דין והכרעה

מכלול שיקולי הענישה פועל לטובת הנאשם: הנאשם לקח אחריות למעשיו, הביע עליהם חרטה עמוקה וכנה ונראה כי מדובר בארועים חריגים לדרכו, אשר אין חשש כי הנאשם יחזור עליהם.

אני ער לכך שהנאשם שרוי במצב כלכלי קשה, אך אין מנוס מלומר כי הנאשם הוא שגרם לכך, שהרי פוטר מעבודתו בשל העבירות אותן עבר.

חרף כל השיקולים אותם ניתן וצריך לשקול לזכותו של הנאשם, ובהם השפעת המעשים על מצבם הבריאותי של הנאשם ושל משפחתו והידרדרותו הכלכלית, אין להתעלם מחומרת המעשים בהם נכשל ומכך שאין מדובר במעידה בודדת אלא ברצף גניבות שבוצעו לאורך תקופת זמן. לאור אלה לא ראיתי כי ניתן לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, למרות המלצת שירות המבחן. מכלול הנסיבות המקלות יקבל את ביטויו בקביעת העונש ברף התחתון של המתחם אותו קבעתי, אך לא בחריגה ממנו.

לעניין גובה הקנס, אביא בחשבון כי שלל הגניבה הוחזר במלואו והחברה אף פוצתה במסגרת ההסדר שבין הצדדים ב-20,000 ש"ח. כמו כן אביא בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. עשרה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 1.1.18 מתקופה זו ינוכו ימי מעצרו של הנאשם מיום 29.3.15 ועד 2.4.15.
- ב. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת רכוש שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. קנס בסך 15,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל 15 תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.1.18 והיתר עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.
- ד. פיצוי לחברת ברינקס בסך 20,000 ש"ח. לאור האמור בהודעה על הסדר הטיעון הסכום כבר הועבר לחברה ואין צורך לשלם פעם נוספת.
- ה. חילוט סכום של 109,500 ש"ח ו- 11,100 דולר, אשר נתפסו ברשות הנאשם.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירותי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל

שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בבית סוהר ניצן ברמלה, עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י' חשוון תשע"ח, 30 אוקטובר 2017, במעמד הצדדים.